

Warszawa

Warszawa po mojemu

**Jak działać w mieście
i realizować swoje pomysły**

**Przewodnik dla wszystkich,
którzy chcą mieć wpływ na Warszawę**

▶ **Chcesz działać i zmieniać nasze miasto?
Realizować własne pomysły, opiniować
miejskie projekty, realnie wpływać na rozwój
miasta i swojej okolicy?
Poznaj „Warszawę po mojemu”!**

▶ Nasze miasto zmienia się dynamicznie. Intensywnemu rozwojowi infrastruktury towarzyszy wyjątkowy wzrost aktywności osób mieszkających w Warszawie, świadomości i odpowiedzialności za najbliższe otoczenie. Ich zaangażowanie w sprawy swojego miasta nigdy nie było tak wielkie. Dziś mogą i chcą konsultować i opiniować projekty miejskie, a także aktywnie współuczestniczyć w ich tworzeniu i wdrażaniu.

▶ „Warszawa po mojemu” to przewodnik, który podpowie, z jakich narzędzi możesz korzystać przy podejmowaniu swoich działań. Znajdziesz tu informacje, jak funkcjonuje nasze miasto, jak możesz zabierać w jego sprawach głos i jak współdziałać z innymi, realizując swoje pomysły.

▶ Warszawa jest dla wszystkich, możemy zmieniać ją razem!

Zapraszam!

Prezydent m.st. Warszawy
Rafał Trzaskowski

Rafał Trzaskowski

Spis treści

1. Wiem i poznaję	5
> Mieszkam w Warszawie – jakie mam prawa	6
> Kto jest kim w mieście	7
> Miejskie Centrum Kontaktu Warszawa 19115	10
> Wydział Obsługi Mieszkańców (WOM)	11
2. Chcę zabrać głos	13
> Budżet obywatelski	
Zgłaszam projekt	14
Głosuję	15
> Konsultacje społeczne	
Biorę udział	17
Składam wnioski	18
> Referendum lokalne	20
> Inicjatywa uchwałodawcza	22
> Skargi, wnioski i petycje	24
3. Mam pomysł, działam	27
> Miejsca Aktywności Lokalnej (MAL)	28
> Spółdzielnia	29
> Inicjatywa lokalna	31
> Wolontariat	33
4. Chcę działać z innymi	36
> Rady osiedli	37
> Partnerstwa lokalne	38
> Społeczne ciała doradcze	38
> Organizacje pozarządowe (NGO)	40
5. Szukam informacji	43
> Strony internetowe	44
> Sesje rad dzielnic i Rady m.st. Warszawy	47
> Wydział Obsługi Mieszkańców (WOM)	48
> Informacja publiczna	50
> Miejskie statystyki, badania i dane	51
> Informacje o terenie	51
Indeks haseł	52

1

WIEM I POZNAJĘ

Czy możesz zrobić coś dla miasta, w którym mieszkasz lub spędzasz dużo czasu? Tak! Dowiedz się, jak funkcjonuje miasto i jak wyszukiwać potrzebne kontakty i informacje.

- > Mieszkam w Warszawie – jakie mam prawa 6
- > Kto jest kim w mieście 7
- > Miejskie Centrum Kontaktu Warszawa 19115 10
- > Wydział Obsługi Mieszkańców (WOM) 11

Mieszkam w Warszawie – jakie mam prawa

▶ **Osoba, która korzysta z miasta**

Jeśli mieszkasz lub spędzasz większość swojego czasu w Warszawie, to znaczy, że jesteś osobą, która użytkuje miasto – nawet jeśli pochodzisz z zagranicy. Możesz m.in. głosować w budżecie obywatelskim o ile masz PESEL, uczestniczyć w konsultacjach społecznych i złożyć wniosek w ramach inicjatywy lokalnej, a także zaangażować się w wolontariat. Masz również wiele innych możliwości!

▶ **Osoba, która płaci podatki w Warszawie**

Jeśli mieszkasz w Warszawie i płacisz tutaj podatki, to możesz skorzystać z dodatkowych przywilejów. Są to np. tańsze przejazdy komunikacją miejską lub zniżki w miejscach związanych z kulturą, oświatą i sportem. Dzięki temu zapłacisz mniej za zajęcia na pływalni i kurs języka obcego, a wszystko to dzięki karcie warszawiaka/warszawianki. Jeśli jesteś rodzicem, otrzymasz dodatkowe punkty przy zapisywaniu swojego dziecka do żłobka lub przedszkola. Dotyczy to również cudzoziemców.

▶ **Osoba ze stałym lub czasowym meldunkiem w Warszawie**

Jeśli masz stałe zameldowanie w Warszawie, to oprócz powyższych możliwości możesz zarejestrować samochód, złożyć wniosek o konsultacje społeczne czy zgłosić projekt uchwały obywatelskiej oraz korzystać z usług Urzędu Pracy m.st. Warszawy. Jeśli masz meldunek czasowy, możesz także – po dopisaniu się do rejestru wyborców – głosować w wyborach samorządowych. Dotyczy to również cudzoziemców.

Kto jest kim w mieście

► Dzielnice i urzędy dzielnic

Większość codziennych spraw związanych z życiem w mieście załatwisz w swoim urzędzie dzielnicy. Należą do nich m.in.:

- wydawanie dowodów osobistych i prawa jazdy oraz wymiana tych dokumentów;
- rejestracja pojazdów;
- dopisanie się do rejestru wyborców;
- sprawy związane z działalnością gospodarczą;
- sprawy związane z podatkami i opłatami lokalnymi;
- sprawy związane z mieszkaniami komunalnymi.

Urzędy dzielnic sprawują nadzór nad działalnością przedszkoli, szkół, ośrodków sportu i rekreacji, domów kultury, ośrodków pomocy społecznej i bibliotek. Zajmują się remontami i inwestycjami na terenach dzielnicowych. Prowadzą działalność kulturalną, utrzymują miejsca pamięci narodowej. Zajmują się ochroną środowiska i zwierząt, dbają o utrzymywanie czystości i porządku.

Warszawa podzielona jest na 18 dzielnic. W każdej z nich działa rada dzielnicy i zarząd dzielnicy. Rada dzielnicy kontroluje pracę zarządu i decyduje o najważniejszych sprawach dzielnicy. Jeśli mieszkanka lub mieszkaniec mają sprawę, pytanie lub uwagę dotyczącą miasta, mogą skontaktować się z radnymi dzielnicy. Zarząd wykonuje to, co postanowi rada dzielnicy i odpowiada za zarządzanie danym terenem oraz pracą urzędu dzielnicy.

▶ Rada m.st. Warszawy

Najważniejszymi organami władzy w Warszawie są Rada Miasta Stołecznego Warszawy i Prezydent Miasta Stołecznego Warszawy. Rada decyduje o kluczowych sprawach miasta i nadzoruje działania prezydenta. Zasiada w niej 60 radnych wybieranych przez mieszkańcy i mieszkańców w wyborach samorządowych. Pracami rady kieruje przewodnicząca lub przewodniczący. Osoba ta wybierana jest spośród członków i członków rady i razem z wiceprzewodniczącymi tworzy prezydium rady.

Do zadań Rady m.st. Warszawy należą m.in.:

- uchwalanie statutu miasta, czyli dokumentu, który określa zakres i zasady działania miasta, rady i prezydenta;
- uchwalanie budżetu i rozliczanie prezydenta z jego wykonania, tzn. ocenianie, czy pieniądze zostały wydane tak, jak to zostało zaplanowane;
- uchwalanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego i wieloletniego planu inwestycyjnego;
- podejmowanie uchwał w sprawach: herbu, nazw ulic i placów publicznych, budowy pomników oraz nadawanie honorowego obywatelstwa miasta.

Pamiętaj: Sesje Rady m.st. Warszawy są otwarte dla publiczności i zawsze możesz na jej posiedzenie przyjść. Możesz też oglądać transmisje w Internecie – są one tłumaczone na Polski Język Migowy. Informacje i harmonogram sesji znajdziesz na stronie Urzędu m.st. Warszawy: um.warszawa.pl/waw/radawarszawy.

▶ Prezydent

Do zadań Prezydenta m.st. Warszawy zaliczają się m.in.:

- kierowanie pracą Urzędu m.st. Warszawy;
- zarządzanie instytucjami miejskimi;
- realizowanie budżetu miasta;
- wykonywanie uchwał i postanowień Rady m.st. Warszawy;
- gospodarowanie własnością miasta;
- dbałość o bezpieczeństwo;
- reprezentowanie i promocja miasta.

Część swoich zadań prezydent realizuje za pośrednictwem m.in.:

- zastępców prezydenta, dyrektorów koordynatorów oraz dyrektora magistratu;
- sekretarza;

- skarbnika;
- burmistrzów dzielnic;
- szkół, żłobków, przedszkoli, ośrodków sportu i rekreacji, Straży Miejskiej, Urzędu Pracy, Zarządu Transportu Miejskiego, Zarządu Zieleni, Zarządu Oczyszczania Miasta, Zarządu Dróg Miejskich, a także ośrodków pomocy społecznej.

Prezydent określa regulamin organizacyjny Urzędu m.st. Warszawy. Jest w nim zapisane, że podstawowymi komórkami organizacyjnymi urzędu są biura, które decydują o sprawach na terenie całej Warszawy. Są to np. Biuro Kultury, Biuro Sportu i Rekreacji, Biuro Ochrony Środowiska.

Regulamin i schemat organizacyjny urzędu oraz statut miasta dostępne są na stronie: bip.warszawa.pl.

Podsumowując, Warszawa zarządzana jest z poziomu miasta i z poziomu dzielnic. O sprawach miasta decyduje Rada m.st. Warszawy oraz Prezydent m.st. Warszawy. Natomiast kwestiami lokalnymi, które bezpośrednio dotyczą mieszkanki i mieszkańców poszczególnych dzielnic, zajmują się rady i zarządy dzielnic.

Pamiętaj, jako mieszkanka lub mieszkaniec masz wpływ na to, kto zarządza miastem. Wszystkie osoby pełnoletnie, uprawnione do głosowania i zameldowane w Warszawie mogą brać udział w wyborach samorządowych, w trakcie których wybierają:

- radnych m.st. Warszawy;
- Prezydenta m.st. Warszawy;
- radnych dzielnic;
- radnych Sejmiku Województwa Mazowieckiego.

► Zarządy dzielnic

Zarządy dzielnic wybierane są przez mieszkanki i mieszkańców pośrednio – wybierają je radni dzielnic, którzy uzyskali największą liczbę głosów w wyborach samorządowych. Kadencje rad, zarządów i prezydenta trwają pięć lat.

Miejskie Centrum Kontaktu Warszawa

Miejskie Centrum Kontaktu Warszawa 19115 ułatwia codzienne życie w mieście. Przez 24 godziny na dobę i siedem dni w tygodniu możesz kontaktować się z urzędem miasta za pomocą telefonu, aplikacji, strony internetowej i poczty elektronicznej.

► Jakie sprawy załatwić w Miejskim Centrum Kontaktu Warszawa 19115?

Możesz m.in.:

- otrzymać informacje, jak załatwić sprawy urzędowe;
- dowiedzieć się, gdzie jest najbliższa stacja rowerów miejskich Veturilo, jak wyrobić kartę miejską, jaki jest harmonogram odbioru śmieci z twojej okolicy;
- zainterweniować, jeśli widzisz np. dziurę w chodniku lub zniszczoną ławkę;
- zgłosić swoje propozycje zmian, jeśli masz pomysł na lepsze życie w mieście;
- zapisać się na nieodpłatną poradę prawną, poradnictwo obywatelskie i mediacje.

Jeśli lubisz być na bieżąco i chcesz dostawać aktualne informacje z życia miasta, korzystaj z aplikacji Warszawskiego Systemu Powiadomień. Możesz wybrać dzielnicę, której dotyczyć będą powiadomienia oraz określić interesującą Cię kategorię wiadomości np. imprezy plenerowe i wydarzenia kulturalne, imprezy rekreacyjno-sportowe, informacje o aktualnie prowadzonych konsultacjach, debatach, konkursach, bieżące zmiany w funkcjonowaniu komunikacji miejskiej oraz awarie.

► Jak się skontaktować?

- Zadzwoń pod numer 19115 (połączenie płatne wg stawek operatora)
- Napisz wiadomość na adres kontakt@um.warszawa.pl
- Pobierz bezpłatną aplikację Warszawa 19115 <https://warszawa19115.pl/o-aplikacji-mobilnej>
- Skorzystaj z portalu warszawa19115.pl

Wydział Obsługi Mieszkańców (WOM)

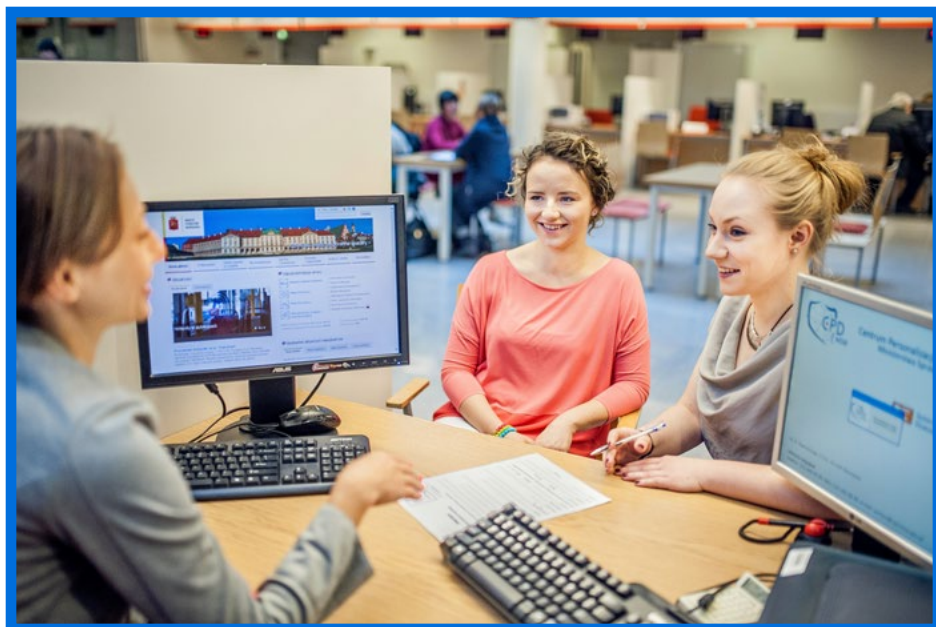
To twój punkt pierwszego kontaktu z urzędem. WOM-y znajdują się we wszystkich urzędach dzielnic Warszawy.

Lokalizacje oraz kontakty do tych wydziałów znajdziesz na stronie um.warszawa.pl. WOM-y czynne są w dni powszednie w godzinach 8.00–16.00 (w poniedziałki 8.00–18.00). Wizytę możesz też umówić przez Internet: rezerwacje.um.warszawa.pl

► Jaką sprawę załatwisz w WOM-ie?

W każdym z tych wydziałów możesz m.in.:

- wyrobić dokumenty, np. dowód tożsamości, prawo jazdy, dowód rejestracyjny;
- złożyć pismo, np. wniosek lub petycję;
- pobrać materiały informacyjne, formularze, wzory dokumentów;
- uzyskać informacje o procedurach i przebiegu rozpatrywania spraw oraz wydawania dokumentów;
- odebrać decyzję administracyjną i inne dokumenty dotyczące twojej sprawy.

2 CHCĘ ZABRAĆ GŁOS

Wiesz, na co powinny być wydane pieniądze w twojej okolicy? A może chcesz złożyć projekt uchwały, która stanie się obowiązującym prawem? Możesz też zaproponować temat, który będzie omówiony w gronie osób z twojego osiedla, dzielnicy lub miasta.

- > Budżet obywatelski
  - Zgłaszam projekt 14
  - Głosuję 15
- > Konsultacje społeczne
  - Biorę udział 17
  - Składam wniosek 18
- > Referendum lokalne 20
- > Inicjatywa uchwałodawcza 22
- > Skargi, wnioski i petycje 24

Budżet obywatelski – zgłaszam projekt

Wiesz, co jest najbardziej potrzebne w twojej okolicy lub w całym mieście? Zgłoś swój pomysł do budżetu obywatelskiego!

Kto: każda osoba, która mieszka w Warszawie (musisz mieć PESEL).

Ile osób: wystarczy jedna osoba, maksymalnie 3 osoby.

Ile czasu: czas, który poświęcisz na przygotowanie pomysłu, zależy od ciebie. Etap zgłaszania projektów trwa około 2 miesiące.

► Co to takiego?

Budżet obywatelski to proces, który daje ci możliwość decydowania o tym, na co przeznaczyć część środków z budżetu miasta. Osoby, które mieszkają w Warszawie, co roku wymyślają i zgłaszają projekty, a następnie wybierają w głosowaniu te, które zostaną zrealizowane. W ten sposób wspólnie decydują o tym, co powstanie w najbliższej okolicy (dzielnicy) i w całej Warszawie.

► Co mogę zrobić?

Możesz zgłosić swój projekt do budżetu obywatelskiego. Jeśli wiesz, czego brakuje w Twojej okolicy, co warto zmienić lub poprawić, opisz swój pomysł i zgłoś go. To może być projekt remontu chodnika na twoim osiedlu, posadzenia drzew, budowy placu zabaw, organizacji warsztatów lub zajęć sportowych. Działania te mogą dotyczyć wielu kategorii: sportu, edukacji, kultury, dróg i komunikacji, ochrony środowiska, przestrzeni publicznej, a także zieleni.

► Jak opisać swój projekt?

Pomysł najwygodniej zgłosić przez Internet. Swoją propozycję opisz za pomocą specjalnego formularza dostępnego na stronie bo.um.warszawa.pl. Projekt możesz zgłosić też w formie papierowej. Formularz pobierzesz ze strony internetowej lub otrzymasz w urzędzie dzielnicy.

O swoim pomysłem porozmawiaj z rodziną, osobami z sąsiedztwa, znajomymi. Zbierz podpisy od osób, które popierają twój projekt. Listę poparcia dołącz do projektu. Zgłoszone projekty są oceniane – urzqd sprawdza możliwość ich realizacji. Te, które zostały ocenione

pozytywnie, zostaną poddane pod głosowanie mieszkańek i mieszkańców.

▶ Gdzie znaleźć informacje?

Wszystkie szczegółowe informacje na temat budżetu obywatelskiego i jego etapów znajdziesz na stronie bo.um.warszawa.pl, um.warszawa.pl/waw/bo, na stronach urzędów dzielnic i na Facebooku: **Budżet obywatelski w Warszawie**.

▶ Krok po kroku:

1. Wejdź na stronę bo.um.warszawa.pl. Wypełnij formularz online albo pobierz i wydrukuj go. Możesz też wziąć formularz z urzędu dzielnicy.
2. Opisz, na czym polega twój pomysł i uzasadnij potrzebę jego realizacji.
3. Przygotuj listę poparcia – zbierz podpisy od osób, które popierają realizację twojego pomysłu.
4. Wpisz swoje dane osobowe.
5. Zgłoś pomysł i go wypromuj!

Pamiętaj: możesz zgłosić dowolną liczbę pomysłów, ale jest to możliwe tylko w określonym terminie w ciągu roku.
Kontakty do pracowników urzędu, którzy mogą służyć Ci pomocą, znajdziesz tutaj: um.warszawa.pl/waw/bo/koordynatorzy

Budżet obywatelski – głosuję

Zdecyduj, na co powinny zostać wydane pieniądze z budżetu Warszawy. Zagłosuj na projekty mieszkańek i mieszkańców!

Kto: każda osoba, która mieszka w Warszawie, bez względu na wiek (musisz mieć PESEL).

Ile osób: głosowanie jest indywidualne.

Ile czasu: oddanie głosu trwa kilka minut. Głosowanie trwa około dwóch tygodni.

▶ Co to takiego?

Budżet obywatelski to proces, który daje mieszkankom i mieszkańcom możliwość decydowania o tym, na co przeznaczyć część środków

z budżetu miasta. Warszawianki i warszawiacy co roku wymyślają i zgłaszają projekty, a następnie wybierają w głosowaniu te, które zostaną zrealizowane. W ten sposób wspólnie decydują o tym, co powstanie w najbliższej im okolicy (dzielnicy) i w całej Warszawie.

▶ **Co mogę zrobić?**

Wybierz i zgłoś na 15 projektów dzielnicowych i 10 projektów ogólnomiejskich, które uznasz za najciekawsze lub najbardziej potrzebne. Zanim zgłosisz, zapoznaj się z propozycjami poddanymi pod głosowanie. Informacje o wszystkich pomysłach znajdziesz na stronie bo.um.warszawa.pl.

▶ **Jak głosować?**

Możesz zgłaszać elektronicznie albo papierowo. Aby zgłaszać elektronicznie, wejdź na stronę bo.um.warszawa.pl. Jeżeli chcesz zgłaszać w formie papierowej, pobierz i wydrukuj formularz ze strony internetowej lub przyjdź do urzędu dzielnicy.

▶ **Gdzie znajdę informacje?**

Wszystkie szczegółowe informacje na temat budżetu obywatelskiego i jego etapów znajdziesz na stronach bo.um.warszawa.pl i um.warszawa.pl/waw/bo oraz na stronach urzędów dzielnic i na Facebooku: [Budżet obywatelski w Warszawie](#).

▶ **Krok po kroku:**

1. Wejdź na stronę bo.um.warszawa.pl.
2. Możesz zgłaszać w jednej wybranej dzielnicy oraz na poziomie ogólnomiejskim.
3. Wybierz pomysł lub pomysły, na które chcesz zgłaszać.
4. Wpisz swoje dane osobowe.
5. Zgłoś!

Pamiętaj: zgłaszać możesz tylko raz. Głosowanie odbywa się tylko w określonym terminie w ciągu roku.

Kontakty do urzędniczek i urzędników, którzy mogą służyć Ci pomocą, znajdziesz tutaj: um.warszawa.pl/waw/bo/koordynatorzy

Konsultacje społeczne – biorę udział

Konsultacje społeczne to rozmowa, do której urząd zaprasza osoby mieszkające w Warszawie. Chce w ten sposób poznać ich opinie i pomysły.

 Kto: każda osoba, która mieszka w Warszawie, bez względu na wiek.

 Ile osób: w konsultacjach może wziąć udział dowolna liczba osób. Każda opinia jest tak samo ważna.

 Ile czasu: od 10 minut do kilku godzin – to zależy od Twoich możliwości.

► Jak to działa?

Każdego dnia w mieście podejmowane są decyzje, które wpływają na nasze bezpośrednie otoczenie. Gdzie wybudować przedszkole, którą drogę wyremontować najpierw, jak urządzić teren wokół nowego skweru, co powinno znaleźć się w ofercie lokalnego domu kultury. W wielu przypadkach decyzja urzędu jest określona przepisami lub ograniczeniami technicznymi. W innych pozostaje pole do dyskusji, czyli właśnie do konsultacji społecznych. Celem konsultacji jest więc nie tylko poinformowanie osób, które mieszkają w Warszawie o jakiejś sprawie, ale też poznanie ich opinii i potrzeb względem danego projektu. Konsultacje to ważny głos doradczy, na podstawie którego urząd podejmuje ostateczną decyzję. Jeśli widzisz gdzieś hasło „konsultacje społeczne”, sprawdź, czego dotyczą i jak możesz zabrać w nich głos. Spotkanie na żywo lub w Internecie, rozmowa z ekspertami, spacer, wizyta w punkcie konsultacyjnym, e-mail – do wyboru masz kilka możliwości. Wybierz te, które są dla ciebie najwygodniejsze. Masz na to sporo czasu – konsultacje trwają minimum 21 dni.

► Co dzięki temu osiągnę?

Bardzo wiele! Twoje zdanie, opinia albo pomysł może wpłynąć na decyzję władz miasta. Zyskasz park, w którym z przyjemnością spędzisz czas, sąsiedzkie miejsce na rozwijanie swojej pasji albo wiedzę, jakie budynki za kilka lat mogą powstać za twoim oknem. Może się też zdarzyć, że Twojego pomysłu władze miasta nie wezmą pod uwagę, bo jest niemożliwy do realizacji, sprzeczny z innymi albo zbyt drogi, ale wtedy dowiesz się, dlaczego. Z każdych konsultacji powstaje raport, w którym znajdziesz informacje o wszystkich opiniach oraz o tym, jak wpłynęły na ostateczny projekt. Raport znajdziesz na stronie konsultacje.um.warszawa.pl w ciągu 60 dni po zakończeniu konsultacji.

▶ Gdzie szukać informacji?

Informacje o wszystkich trwających i zakończonych konsultacjach znajdziesz na stronie konsultacje.um.warszawa.pl. Możesz zarejestrować się na tej stronie, aby dostawać powiadomienia o nowych konsultacjach w sprawach, które Cię interesują. Możesz też podzielić się opinią na tematy, które dotyczą całego miasta lub twojej okolicy. Znajdziesz tam bazę wiedzy z przydatnymi opracowaniami i publikacjami, dobrymi praktykami czy odpowiedziami na najczęściej zadawane pytania.

▶ Krok po kroku:

1. Wejdź na stronę konsultacje.um.warszawa.pl.
2. Sprawdź, jakie tematy są konsultowane.
3. Wyraź swoją opinię.
4. Po konsultacjach przeczytaj raport.

Pamiętaj: konsultacje często dotyczą dużych projektów inwestycyjnych (np. budowy dróg), dlatego na ich efekty trzeba nieraz poczekać.

Konsultacje społeczne – składam wniosek

Jako osoba, która mieszka w Warszawie, możesz zaproponować temat do konsultacji społecznych.

Kto: każda osoba, która ma czynne prawo wyborcze w wyborach samorządowych w Warszawie.

Ile osób: wystarczy jedna osoba, która opisze problem i zbierze podpisy minimum 200 osób w dzielnicy lub 1000 w całym mieście.

Ile czasu: od ciebie zależy, jak szybko zbierzesz podpisy. Urząd ma 30 dni na rozpatrzenie wniosku.

▶ Jak to działa?

Niektóre konsultacje społeczne są obowiązkowe. Tak jest m.in. w przypadku zmian granic dzielnic, miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego albo programów dotyczących ochrony środowiska. Często urząd sam decyduje o przeprowadzeniu konsultacji, bo chce poznać opinie osób, które mieszkają w Warszawie

i w ten sposób ulepszyć dany projekt. Jest też inna możliwość. Jeśli uważasz, że jakiś projekt powinien być omówiony w szerszym gronie, możesz złożyć swój wniosek o przeprowadzenie konsultacji społecznych. We wniosku opisz, czego miałyby dotyczyć konsultacje, dlaczego powinny się odbyć i w jaki sposób proponujesz je przeprowadzić. Podaj też informacje kontaktowe do osoby, która reprezentuje mieszkanki i mieszkańców popierających wniosek – to do niej urząd wyśle odpowiedź.

Jeśli temat dotyczy całej Warszawy, potrzebujesz poparcia 1000 osób, które mają prawo głosować w lokalnych wyborach do Rady m.st. Warszawy. Wniosek składasz do Prezydenta m.st. Warszawy. Jeśli temat dotyczy jednej dzielnicy, potrzebujesz poparcia 200 osób, które mają prawo głosować w lokalnych wyborach do rady danej dzielnicy. Wniosek składasz do zarządu dzielnicy.

► **Co dzięki temu osiągnę?**

Zwrócisz uwagę władz miasta albo dzielnicy na sprawę, która twoim zdaniem wymaga szerokiej dyskusji. Jeśli będzie to możliwe, urząd przeprowadzi konsultacje, żeby poznać opinie osób mieszkających w Warszawie. Po konsultacjach powstanie raport, w którym będą zawarte wnioski oraz wytyczne na przyszłość. Dzięki konsultacjom projekty czy plany urzędu będą miały szansę lepiej odpowiadać na potrzeby mieszkanki i mieszkańców Warszawy. Może się jednak zdarzyć, że władze miasta nie zorganizują konsultacji w odpowiedzi na złożony przez ciebie wniosek. Przyczyny mogą być różne – dana sprawa nie leży w zakresie odpowiedzialności Urzędu m.st. Warszawy, urząd nie ma zaplanowanego budżetu na wprowadzanie efektów konsultacji w życie, decyzja została już podjęta i nie można jej zmienić, np. z powodu przepisów. W takim przypadku także otrzymasz odpowiedź z wyjaśnieniem odmowy przeprowadzenia konsultacji.

► **Gdzie znaleźć informacje?**

Informacje o złożonych wnioskach, dokumenty prawne i wzory list poparcia znajdziesz na stronie konsultacje.um.warszawa.pl

► **Krok po kroku:**

1. Napisz (samodzielnie albo wspólnie z sąsiadami) wniosek o przeprowadzenie konsultacji.
2. Zbierz podpisy (200 w dzielnicy, 1000 w całej Warszawie).

3. Złóż wniosek: w sprawie dzielnicy do zarządu dzielnicy, a ogólnomiejski do Prezydenta m.st. Warszawy.
4. W ciągu 30 dni powinna przyjść odpowiedź.

Pamiętaj: Lista osób, które popierają wniosek musi zawierać imię i nazwisko oraz adres zamieszkania zgodny z adresem w rejestrze wyborców, a także własnoręczny podpis.

Referendum lokalne

To decydowanie o sprawach publicznych za pomocą powszechnego głosowania.

Kto może głosować: każda osoba, która jest zameldowana w Warszawie i ma prawo do głosowania w wyborach lokalnych (czynne prawo wyborcze).

Kto inicjuje referendum: władza lub osoby, które są zameldowane w Warszawie.

► Co to takiego?

Referendum lokalne to głosowanie mieszanek i mieszkańców w określonej sprawie. Ogłasza je Rada m.st. Warszawy lub Prezydent m.st. Warszawy – z własnej inicjatywy lub na wniosek mieszanek i mieszkańców. W referendum mogą głosować osoby pełnoletnie, które są zameldowane w Warszawie.

Referendum lokalne służy do wyrażania opinii i dotyczy istotnych spraw dla wspólnoty mieszanek i mieszkańców, np.:

- spraw z zakresu działania lokalnych organów władzy;
- spraw, które dotyczą więzi społecznych, gospodarczych lub kulturowych;
- samoopodatkowania mieszanek i mieszkańców w celu sfinansowania określonej sprawy.

► Jak doprowadzić do referendum lokalnego?

Z inicjatywą przeprowadzenia referendum lokalnego mogą wystąpić:

- grupa co najmniej 5 osób, które mają prawo wybierania Rady m.st. Warszawy;
- oddział partii politycznej działającej na terenie miasta;
- organizacja społeczna, która działa na obszarze miasta.

Jeśli chcesz zgłosić potrzebę przeprowadzenia referendum, napisz list w tej sprawie do Prezydenta m.st. Warszawy. W piśmie podaj imiona i nazwiska, adresy zamieszkania oraz numery PESEL wszystkich osób, które występują z inicjatywą. Opisz też sprawę, w której powinno być przeprowadzone referendum. Koniecznie określ, kto jest odpowiedzialny za kontakty z urzędem.

W ciągu 14 dni otrzymasz informację od Prezydenta m.st. Warszawy, jaka jest liczba mieszkanek i mieszkańców uprawnionych do głosowania. Ta informacja jest ci potrzebna do określenia liczby wymaganych podpisów osób, które popierają pomysł. Pamiętaj, żeby w m.st. Warszawie odbyło się takie referendum, musisz zebrać podpisy 10% osób uprawnionych do głosowania.

Poinformuj osoby, które mieszkają w Warszawie, o referendum. Informacja ta powinna zawierać pytanie, na które będą odpowiadać w czasie głosowania. Jeśli twoje referendum dotyczy opodatkowania, określ również cel, na który zostanie nałożony podatek, oraz zasady jego wprowadzania.

W ciągu 60 dni od dnia powiadomienia prezydenta zbierz podpisy osób popierających wnioski o przeprowadzenie referendum. Osoby, które podpisały listę poparcia, nie mogą już wycofać swojego poparcia. Złóż pisemny wniosek o przeprowadzenie referendum do Prezydenta m.st. Warszawy. Jeśli wniosek spełnia wymagania, to w ciągu 30 dni Rada m.st. Warszawy podejmie uchwałę w sprawie przeprowadzenia referendum.

► **Krok po kroku:**

1. Powiadom Prezydenta m.st. Warszawy o zamiarze przeprowadzenia referendum.
2. Poinformuj inne osoby, które mieszkają w Warszawie.
3. Zbierz wymagane podpisy.
4. Otrzymasz informację o uchwale w sprawie przeprowadzenia referendum.

Pamiętaj: czynne prawo wyborcze to prawo do oddania głosu w wyborach lokalnych, a bierne prawo wyborcze to prawo do bycia kandydatem w wyborach lokalnych.

Inicjatywa uchwałodawcza

Dzięki tej inicjatywie osoby, które mieszkają w Warszawie, mogą zgłaszać projekty uchwał, które mają szansę stać się obowiązującym prawem.

 Kto może złożyć projekt: grupa osób, które mają prawo do głosowania w wyborach lokalnych (czynne prawo wyborcze) i mieszkają w tej samej dzielnicy lub mieście.

 Ile osób: liczba osób składających inicjatywę uchwałodawczą zależy od liczby osób, które zamieszkują daną dzielnicę lub miasto.

 Ile czasu potrzeba na rozpatrzenie projektu inicjatywy uchwałodawczej: głosowanie odbywa się na najbliższej sesji rady organizowanej po dacie złożenia projektu, nie później niż trzy miesiące od tej daty.

► Co to takiego?

Inicjatywa uchwałodawcza to narzędzie, za pomocą którego mieszkańci i mieszkańcy Warszawy decydują o sprawach swojej dzielnicy i miasta. Umożliwia ona grupie osób złożenie projektu aktu prawa miejscowego, który zostanie rozpatrzony w czasie obrad rady dzielnicy lub Rady m.st. Warszawy.

► Jak to działa w Warszawie?

Grupa mieszkanek i mieszkańców Warszawy, podobnie jak każdej gminy w Polsce, może wystąpić z obywatelską inicjatywą uchwałodawczą. Jedynym warunkiem jest to, aby wszyscy zaangażowani w tę inicjatywę mieli czynne prawa wyborcze.

Warszawa jest gminą o statusie miasta na prawach powiatu i jest podzielona na 18 dzielnic, dlatego tutaj można zgłaszać inicjatywy uchwałodawcze zarówno na poziomie miasta, jak i na poziomie dzielnicy.

Poniżej opisane są krok po kroku działania, które należy wykonać, jeśli chcesz zaproponować uchwałę w swojej dzielnicy. Sytuacja jest analogiczna na poziomie miasta: zamiast burmistrza dzielnicy jest Prezydent m.st. Warszawy, zamiast przewodniczącego rady dzielnicy – Przewodniczący Rady m.st. Warszawy.

► Krok po kroku:

1. Stwórz komitet inicjatywy razem z pięcioma osobami, które mają prawo wyborcze i mieszkają w twojej dzielnicy.
2. Złóż wniosek do burmistrza dzielnicy z projektem uchwały oraz podaną datą rozpoczęcia zbierania podpisów.
3. Oczekuj odpowiedzi od burmistrza, w której wskaże liczbę osób z dzielnicy, które muszą poprzeć inicjatywę.
4. Przekaż radzie dzielnicy projekt uchwały, oświadczenie o utworzeniu komitetu oraz listę poparcia.
5. Jeśli projekt spełnia wszystkie wymagania, a lista poparcia zawiera wystarczającą liczbę podpisów, rada dzielnicy podda pod głosowanie i podejmie lub odrzuci uchwałę lub stanowisko.

Pamiętaj: Jeżeli twoja inicjatywa uchwałodawcza dotyczy całej Warszawy, to jej projekt musi poprzeć 300 osób. Jeśli dotyczy dzielnicy, to w jej statucie znajdziesz informację, jaka jest wymagana liczba osób popierających.

Skargi, wnioski i petycje

Dzięki skargom, wnioskom i petycjom możesz wyrazić swoją opinię na temat działania Urzędu m.st. Warszawy. Możesz też zaproponować istotną dla siebie zmianę.

 Kto może złożyć skargę lub wniosek? Każda osoba, która korzysta z usług i możliwości miasta, niezależnie od wieku.

 Ile osób do tego potrzeba? Wystarczy jedna osoba.

 Ile czasu czekasz na odpowiedź? Jeden miesiąc w przypadku skarg i wniosków, do trzech miesięcy w przypadku petycji.

► Co to jest?

Wniosek, skarga i petycja to trzy łatwe narzędzia, dzięki którym możesz wpłynąć na swoje otoczenie. Może je złożyć samodzielnie każdy mieszkaniec lub mieszkanka, zawsze gdy widzi wokół siebie jakieś sprawy, którymi może lub powinien zająć się urząd.

Wśród tych trzech możliwości petycja jest wyjątkowa, ponieważ prawo do składania petycji zapewnia nam Konstytucja RP. Petycja to pismo, w którym przedstawiona jest propozycja jakiejś zmiany lub prośba o podjęcie działania w sprawach, które dotyczą interesów grupy ludzi, np. siebie i swoich sąsiadów. Jest to forma bardziej oficjalna niż wniosek, dlatego rozpatrzenie petycji zajmuje więcej czasu.

► Co mogę osiągnąć?

Jeśli złożysz **skargę**, możesz pomóc w rozwiązaniu jakiegoś problemu, ustaleniu jego przyczyny lub usunięciu nieprawidłowości.

Jeśli złożysz **wniosek** lub petycję, możesz zmienić swoje otoczenie, np. dostosować godziny jazdy autobusu do potrzeb mieszkanek i mieszkańców, urządzić nowy plac zabaw dla dzieci, posadzić drzewa, wytyczyć przejścia dla pieszych.

Wskazówki. Staraj się pisać konkretnie i czytelnie. Jasno sformułowany komunikat przybliży cię do celu. Przed złożeniem skargi, wniosku lub petycji sprawdź, jeśli masz taką możliwość, do kogo powinny trafić. Pamiętaj, zawsze podawaj swoje imię i nazwisko oraz kontakt do siebie.

| Pamiętaj: Anonimy nie są rozpatrywane.

► Krok po kroku

1. Napisz skargę, wniosek lub petycję.
2. Przygotuj odpowiednie załączniki, które pomogą w rozpatrzeniu sprawy, np. mapy, zdjęcia.
3. Złóż gotową skargę, wniosek lub petycję.
4. Poczekaj na odpowiedź.

Więcej informacji na temat skarg, wniosków i petycji znajdziesz na stronie warszawa19115.pl w zakładce: Wnioski i skargi.

3 MAM POMYSŁ, DZIAŁAM

Gdzie możesz zrealizować własny projekt? Skąd bezpłatnie wypożyczysz sprzęt? W czym pomoże ci urząd? Jak włączyć się w wolontariat w Warszawie? Możliwości jest bardzo wiele!

- > Miejsca Aktywności Lokalnej (MAL) 28
- > Spółdzielnia 29
- > Inicjatywa lokalna 31
- > Wolontariat 33

Miejsca Aktywności Lokalnej (MAL)

Miejsca Aktywności Lokalnej (MAL) to różnego typu miejsca, w których osoby mieszkające w Warszawie mogą skorzystać z bezpłatnych zajęć oraz przestrzeni na działania sąsiedzkie.

- **Kto:** każda osoba, która mieszka w Warszawie, bez względu na wiek.
- **Ile osób:** wystarczy jedna.
- **Ile czasu:** zależnie od potrzeby oraz regulaminu i kalendarza danego miejsca.

► Co to takiego?

MAL to miejsce, w którym możesz ciekawie spędzić czas, za darmo wziąć udział w różnych zajęciach, warsztatach czy wydarzeniach. Możesz też po prostu przyjść na kawę, poznać nowe osoby, poczuć się częścią społeczności. W MAL-u możesz rozwijać swoje zainteresowania, realizować lokalne inicjatywy, dzielić się z innymi swoimi umiejętnościami. Do sieci MAL należy już ponad 100 miejsc w całej Warszawie m.in. prowadzonych przez lokalne domy kultury, biblioteki, organizacje pozarządowe czy kawiarnie. Sprawdź, do którego MAL-u ci najbliższej na stronie um.warszawa.pl/waw/sasiedzka.

► Co tam zrobić?

W MAL-ach możesz np. zagrać w planszówki, uprawiać ogródek społecznościowy, wziąć udział w zajęciach ruchowych. Możesz też trafić na sąsiedzkie wymiany rzeczy używanych, turnieje brydża, warsztaty kulinarne lub artystyczne, spotkania (np. relacje z podróży), a nawet potańcówki. Możesz przyjść tu sam, ze znajomymi lub rodziną. Możesz wziąć udział w darmowych wydarzeniach, ale też realizować swoje pomysły i projekty. Pamiętaj, nie zorganizujesz tu działań komercyjnych (tj. odpłatnych dla osób, które biorą w nich udział), o charakterze reklamowym, politycznym lub religijnym.

► Krok po kroku:

1. Odwiedź MAL, zajrzyj na jego stronę lub fanpage w mediach społecznościowych.
2. Wpadnij na herbatę, skorzystaj z możliwości spotkań, bezpłatnych zajęć, spędź czas z osobami z sąsiedztwa.
3. Skontaktuj się z osobą pracującą w MAL, zarezerwuj przestrzeń na swoje lokalne działanie.

Pamiętaj: MAL-e to miejsca dla wszystkich, wolne od działań politycznych, religijnych czy ideologicznych.

Prowadzisz miejsce otwarte na oddolne inicjatywy? Dołącz do sieci MAL. Napisz do nas: mal@um.warszawa.pl. Zapraszamy!

Spółdzielnia

Potrzebujesz miejsca lub sprzętu do realizacji swojego pomysłu? Zajrzyj do internetowego magazynu rzeczy i usług. Znajdziesz tam listę przeróżnych i bezpłatnie dostępnych zasobów. Wypożyczane są na działania niekomercyjne, społeczne, sąsiedzkie, otwarte dla innych.

 Kto: każda osoba, która mieszka w Warszawie.

 Ile osób: wystarczy jedna.

 Ile czasu: zależnie od zasobu, od kilku godzin do kilku dni.

► Co to takiego?

Spółdzielnia to internetowa tablica ogłoszeń, na której instytucje, organizacje, grupy formalne i nieformalne oraz wszyscy chętni dzielą się bezpłatnie swoimi zasobami – przestrzenią, sprzętem, umiejętnościami oraz gotowymi dziełami: wystawami, spektaklami, koncertami. To, co znajdziesz w Spółdzielni, możesz wypożyczyć na potrzeby organizacji swoich wydarzeń lokalnych, kulturalnych i społecznych. Pamiętaj, wydarzenia te powinny być niekomercyjne i otwarte dla osób, które mieszkają w Warszawie.

Zajrzyj na stronę spoldzielnia.waw.pl.

► Co to za pomoc?

Zasoby ze Spółdzielni pomogą ci w organizacji oddolnych działań, np. sąsiedzkiego pikniku, potańcówki, warsztatów, spotkań pasjonatów, miejskich spacerów, ale też dnia otwartego w szkole lub przedszkolu.

W Spółdzielni można znaleźć m.in.:

- dostępną przestrzeń, np. salę warsztatową, miejsce na spotkanie, przestrzeń wystawienniczą, kuchnię;
- sprzęt, np. krzesła, drabiny, namioty, rzutniki, sprzęt kuglarski, maszyny do szycia;
- produkty kultury, np. spektakle i koncerty artystów, którzy chcieliby wystąpić gościnnie;
- wystawy, np. malarską, fotograficzną;
- umiejętności – doświadczenie i wiedzę, którymi ktoś chce się podzielić, np. korekta tekstów, warsztaty szermierki, wsparcie i konsultacje z różnych obszarów działań.

► Krok po kroku:

1. Wymyśl wydarzenie kulturalne lub społeczne, które jest niekomercyjne i otwarte dla osób mieszkających w Warszawie.
2. Wybierz kategorię zasobów (przeźnię, sprzęt, umiejętności, koncerty, spektakle, wystawy, inne) i dzielnicę, która cię interesuje.
3. Skontaktuj się z osobą odpowiedzialną za interesujący cię zasób i omów zasady wypożyczenia i współpracy.

Inicjatywa lokalna

Chcesz działać w swojej okolicy i potrzebujesz wsparcia? Skorzystaj z pomocy Urzędu m.st. Warszawy i razem z osobami z sąsiedztwa zrealizuj swoje pomysły!

Kto: każda osoba, która mieszka w Warszawie, bez względu na wiek.

Ile osób: wniosek składają minimum 2 osoby.

Ile czasu: rozpatrzenie wniosku trwa najczęściej 30 dni roboczych, a realizacja działania – zależnie od pomysłu.

► Co to takiego?

Inicjatywa lokalna to jedna z form współpracy samorządu z osobami, które mieszkają w danej gminie. Jej celem są wspólne działania na rzecz społeczności lokalnej. Jeżeli masz pomysł ważny dla twojej okolicy i chcesz go zrealizować razem z osobami z sąsiedztwa lub znajomymi, możesz złożyć do Urzędu m.st. Warszawy wniosek o jego wsparcie w ramach inicjatywy lokalnej.

► Co możesz zrobić w ramach inicjatywy lokalnej?

Możesz zrealizować prawie wszystkie pomysły – od tych związanych z zielenią i zagospodarowaniem podwórka lub skweru, przez imprezy kulturalne i sportowe, po warsztaty, pikniki sąsiedzkie oraz potańcówki.

► Gdy masz już pomysł

Razem z innymi określ rolę każdego z was, wkład poszczególnych osób w realizację projektu. Może on mieć różną formę:

- pracy społecznej – określcie, ile osób będzie zaangażowanych, ile godzin na to poświęcicie i jaki będzie charakter tej pracy;
- wkładu rzeczowego – zastanówcie się, jakie rzeczy mogą być przekazane lub wypożyczone do realizacji wydarzenia (np. materiały budowlane, sadzonki, narzędzia, projekty graficzne, scenariusz);
- wkładu finansowego – oszacujcie sumę pieniędzy, którą możecie przeznaczyć na realizację pomysłu i wpłacić ją na rachunek Urzędu m.st. Warszawy.

W kontakcie z urzędem określcie, jakiej pomocy oczekujecie.

W ramach inicjatywy lokalnej urząd może:

- zamówić niezbędne usługi;
- zakupić potrzebne materiały;
- bezpłatnie udostępnić przestrzeń;
- bezpłatnie wypożyczyć niezbędny sprzęt.

W ramach inicjatywy lokalnej urząd nie przekazuje bezpośrednio pieniędzy na realizację pomysłu. Osoby, które składają wniosek o inicjatywę, nie mogą czerpać zysków z organizacji wydarzenia. Nie należy także wskazywać firm lub osób, którym urząd zleci wykonanie konkretnych usług. Pamiętaj, że działania realizowane w ramach inicjatywy lokalnej muszą być bezpłatne i otwarte dla innych osób mieszkających w Warszawie.

W każdej dzielnicy w Warszawie jest osoba, która koordynuje realizację inicjatywy lokalnej i udziela pomocy na wszystkich etapach działania. Warto się z nią skontaktować planując inicjatywę. Ich aktualna lista znajduje się pod adresem: um.warszawa.pl/waw/sasiedzka/inicjatywa-koordynatorzy.

► Krok po kroku:

1. Sprawdź, czy twój pomysł wpisuje się w jeden z obszarów wymienionych na stronie um.warszawa.pl/waw/sasiedzka/inicjatywa
2. Przygotuj i złóż wniosek.
3. Poczekaj na odpowiedź z urzędu.
4. Podpisz umowę z urzędem na wsparcie realizacji twojego pomysłu.
5. Zrealizuj pomysł!
6. Po wszystkim napisz sprawozdanie i złóż je w urzędzie.

Pamiętaj: Wniosek najlepiej złożyć trzy miesiące przed planowanym wydarzeniem.

Wolontariat

To dobrowolne, świadome i bezpłatne działanie na rzecz innych osób lub podmiotów, m.in. organizacji pozarządowych lub instytucji. Wolontariat może świadczyć każdy, bez względu na wiek, doświadczenie i czas, którym dysponuje.

Kto: każda osoba, która mieszka w Warszawie, bez względu na wiek.

Ile osób: wystarczy jedna osoba.

Ile czasu: od jednego dnia do kilku lat.

► Co możesz robić, świadcząc wolontariat?

Możesz działać w organizacjach pozarządowych, bibliotekach, na uczelniach, w muzeach, domach kultury, teatrach, ośrodkach pomocy społecznej, domach dziecka, schroniskach dla zwierząt, ośrodkach sportowych, ogrodzie botanicznym oraz innych miejscach.

► Ile czasu potrzeba na wolontariat?

W zależności od potrzeb i zaproponowanych przez organizatora zadań, możesz zaangażować się w wolontariat:

- na stałe – pomagając regularnie, np. organizować aktywności podopiecznym fundacji albo oprowadzać po wystawie;
- akcyjnie – np. na kilkudniowym festiwalu teatralnym lub wykonywać zdalnie projekty graficzne.

► Jakie są korzyści z wolontariatu?

Możesz wykorzystywać swoje dotychczasowe doświadczenia i umiejętności, a także nabyć nowe kompetencje. Dzięki wolontariatowi możesz także:

- rozwijać swoje zainteresowania i pasje;
- mieć wpływ na swoje otoczenie;
- sprawdzić się w nowych sytuacjach;
- poznać interesujących ludzi i miejsca;
- czerpać satysfakcję z działania na rzecz innych;
- zobaczyć, jak pracują różne instytucje i organizacje;
- spędzić ciekawie i kreatywnie czas.

► Czy ja mogę zaangażować się w wolontariat?

W wolontariacie liczą się sumienność i zaangażowanie. Jest to działanie dla każdego, kto wyrazi gotowość do realizacji danych zadań, niezależnie od swojego doświadczenia i wieku.

Wolontariat w stolicy – „Ochotnicy warszawscy”

Urząd m.st. Warszawy realizuje projekt „Ochotnicy warszawscy”, który rozwija i promuje ideę wolontariatu. W jego ramach działa Miejski Portal Wolontariatu – ochotnicy.waw.pl, na którym zamieszczane są oferty wolontariatu z całej Warszawy. Poza łączeniem chętnych osób z konkretnymi propozycjami wolontariatu, w ramach projektu organizowane są także liczne bezpłatne szkolenia i warsztaty, zarówno dla organizatorów wolontariatu, jak i osób, które są wolontariuszami.

► Krok po kroku:

1. Wejdź na Miejski Portal Wolontariatu: ochotnicy.waw.pl.
2. Zapoznaj się z ofertami wolontariatu z całej Warszawy. Oferty możesz przeglądać według tematów lub dzielnic.
3. Wybierz wolontariat dla siebie.
4. Skontaktuj się z organizatorem i rozpocznij współpracę.

Pamiętaj: Podejmując wolontariat, zapytaj organizatora o szczegóły porozumienia wolontariackiego i ubezpieczenia.

4 CHCĘ DZIAŁAĆ Z INNYMI

Chcesz realizować przedsięwzięcia z innymi? Dowiedz się, w czym pomogą ci rady osiedli, co to są partnerstwa lokalne i jak założyć własną organizację pozarządową.

- > Rady osiedli 37
- > Partnerstwa lokalne 38
- > Społeczne ciała doradcze 38
- > Organizacje pozarządowe (NGO) 40

Rady osiedli

Mało kto wie, że samorządność może zaczynać się już na osiedlu, a chęć działania lokalnie nie wymaga zaangażowania na poziomie całej dzielnicy.

► Co to takiego?

Formalnie rady osiedli – samorządy mieszkańców – są tzw. jednostką niższego rzędu. Stanowią najniższy szczebel samorządu terytorialnego, wskazany w ustawie o samorządzie gminnym. Osoby wybrane do tych rad przede wszystkim reprezentują zdanie osób ze swojego osiedla, opiniują projekty wybranych dokumentów dzielnicowych, informują o działaniach władz dzielnicy oraz inicjują różne działania na rzecz najbliższego otoczenia. Oznacza to, że najczęściej rady osiedli pełnią funkcję opiniodawczą. Organizację i zakres działania rad osiedli określają rady dzielnic. Ich kompetencje opisane są w statutach. Co ważne, radni z rad osiedli są zarazem mieszkańcami tych osiedli i wybierani są przez swoich – bliższych i dalszych – sąsiadów. Wykonują swoją pracę społecznie, nie pobierając diet czy wynagrodzeń. Osoby, które kandydują do rad osiedli, wybierane są w regularnych wyborach. Masz zatem wpływ na to, kto z twojej okolicy reprezentuje wasze interesy w dzielnicy.

► Jak mi pomogą?

Najpierw sprawdź, czy w miejscu twojego zamieszkania została powołana rada osiedla – obecnie działają one tylko w 7 z 18 warszawskich dzielnic. Jeśli nie ma takiej rady – możecie z liczną (a nawet z bardzo liczną) grupą zaangażowanych osób z sąsiedztwa wystąpić do rady dzielnicy z wnioskiem o jej powołanie. Jeśli w twojej okolicy rada osiedla jest powołana i działa, możesz zwrócić się do niej z pomysłami i propozycjami działań.

Pamiętaj: Grupa osób zaangażowanych powinna stanowić 10% mieszkańców, którzy mają prawo głosować w lokalnych wyborach na danym obszarze (mają czynne prawo wyborcze).

► Gdzie znaleźć informacje?

Kontakty do rad osiedli znajdziesz na stronach internetowych poszczególnych dzielnic. Dodatkowe informacje o radach osiedli w Warszawie znajdziesz pod adresem:

bip.warszawa.pl/Menu_podmiotowe/rady_osiedli/default.htm

Partnerstwa lokalne

Myślisz o zaangażowaniu się w rozwój swojej okolicy lub dzielnicy? Sprawdź, czy działa w niej partnerstwo lokalne, które łączy ludzi we wspólnym działaniu.

► Co to takiego?

Partnerstwo lokalne to nieformalna koalicja różnych podmiotów: organizacji pozarządowych, instytucji, firm, osób, które mieszkają w danej dzielnicy lub okolicy w Warszawie. Działają one wspólnie na rzecz rozwoju danego miejsca i społeczności. Każdy z partnerów wnosi inne doświadczenie, wiedzę i perspektywę – w myśl zasady: razem można więcej! Partnerstwo działa w oparciu o zasadę dialogu i wzajemnego szacunku, ma elastyczną strukturę i wiele możliwości, a kierunki działań określa w zależności od lokalnych potrzeb.

► Jak nie działać w pojedynkę?

Jeśli w twojej okolicy działa partnerstwo lokalne, możesz przyjść na jedno z regularnie organizowanych spotkań, posłuchać, poznać ludzi. Być może będzie ktoś z sąsiedztwa. Możesz również obserwować je na portalach społecznościowych. Może przedstawiś swój pomysł? Może dołączysz do partnerstwa? Lokalne grupy dają szansę na poznanie osób z sąsiedztwa lub tych, które reprezentują różne instytucje i organizacje z twojej okolicy. To mogą być potencjalni sprzymierzeńcy do przyszłych działań!

Więcej informacji na stronie:

um.warszawa.pl/waw/sasiedzka/partnerstwo

Społeczne ciała doradcze

W Warszawie działa kilkadziesiąt rad, które doradzają lub dzielą się swoim doświadczeniem – również z Prezydentem m.st. Warszawy.

► Co to takiego?

Rady to grupy osób, które łączy wiek lub określona sprawa. Zwykle odgrywają rolę doradczą lub konsultacyjną. Wśród nich są rady rodziców działające w każdej szkole, rady młodzieżowe i rady seniorów, które funkcjonują w większości dzielnic. Są też takie, które współtworzą politykę miejską – jak Warszawska Rada Działalności Pożytku Publicznego, która działa przy prezydencie. Od rad możesz otrzymać wsparcie dla swoich działań.

Rady seniorów

W 2014 roku powołano Warszawską Radę Seniorów oraz rady seniorów dzielnic m.st. Warszawy. W 2023 roku pracowało w nich już blisko 240 osób. Z uwagi na strukturę organizacyjną Warszawy, rady seniorów działają na dwóch poziomach – miejskim oraz dzielnicowym. Powstałe rady – zarówno na poziomie dzielnic, jak i urzędu miasta – utrzymują ze sobą ścisłą współpracę.

Rady seniorów umożliwiają osobom starszym udział w realizowaniu polityki stolicy na rzecz jej najstarszych mieszkańców. Rady są też organem doradczym dla Prezydenta m.st. Warszawy i Rady Miasta oraz dla zarządów dzielnic na poziomie dzielnicowym.

Z inicjatywy Warszawskiej Rady Seniorów organizowany jest m.in. konkurs „Miejsca Przyjazne Seniorom”, który promuje instytucje i organizacje z wyjątkową ofertą dla osób starszych. Co roku odbywają się seminaria rad seniorów, które poruszają najważniejsze kwestie warszawskiej polityki senioralnej. Rada Seniorów opiniuje także konkursy dotacyjne dla organizacji pozarządowych ogłaszane przez miejski Zespół Realizacji Polityki Senioralnej, współpracuje przy organizacji Warszawskich Dni Seniora, a także innych wydarzeń senioralnych.

Jeśli jesteś osobą starszą i niepokoją cię jakieś sprawy, możesz zwrócić się do Warszawskiej Rady Seniorów lub na poziomie dzielnicowym – do dzielnicowej rady seniorów, z pytaniami lub prośbą o wsparcie.

Młodzieżowe rady

Młodzieżowe rady to grupy osób, które dbają o interesy młodzieży. Reprezentują ją w mieście, zajmują stanowiska w ważnych sprawach oraz konsultują działania, które ich dotyczą. Organizują również wydarzenia kulturalne, sportowe i społeczne.

W Warszawie funkcjonują młodzieżowe rady dzielnic (MRD) i Młodzieżowa Rada m.st. Warszawy (MRW). Radni do MRD są wybierani w głosowaniu przez uczniów swojej szkoły lub, jeśli uczą się w innej dzielnicy, startują w naborze organizowanym przez urząd dzielnicy. Jeśli chcesz dowiedzieć się o najbliższych wyborach – spytaj o nie dyrektora szkoły lub opiekuna samorządu uczniowskiego. W MRW zasiadają po dwie osoby z każdej rady dzielnicy oraz dwóch przedstawicieli środowiska szkół specjalnych.

Pamiętaj: Sesje MRD i MRW są otwarte dla wszystkich. Jeśli chcesz się dowiedzieć, co w mieście lub dzielnicy dzieje się dla młodzieży lub masz własny pomysł na działanie i potrzebujesz wsparcia – zgłoś się!

Aby dowiedzieć się, czy w Twojej dzielnicy działa MRD, poszukaj informacji na stronie urzędu dzielnicy, w której mieszkasz.

Kontakty do poszczególnych MRD możesz znaleźć na stronie:

dzialam.um.warszawa.pl/mlodziejowe-rady-dzielnic.

Aby uzyskać więcej informacji na temat zaangażowania społecznego młodzieży w Warszawie, możesz napisać na adres mailowy:

politykamlodziejowa@um.warszawa.pl lub odwiedzić stronę

dzialam.um.warszawa.pl/mloda-warszawa.

Organizacje pozarządowe (NGO)

Jeśli działasz aktywnie i chcesz realizować przedsięwzięcia wspólnie z innymi, działanie w organizacji pozarządowej może być dla Ciebie dobrym rozwiązaniem.

► Co to takiego?

Organizacje pozarządowe to instytucje, które zajmują się m.in. działalnością na rzecz społeczności lokalnych. Nazywa się je trzecim sektorem, w odróżnieniu od sektora publicznego i biznesowego. Mogą prowadzić działalność gospodarczą, ale nie działają w celu osiągnięcia zysku. Najbardziej powszechne to fundacje i stowarzyszenia.

► Warszawskie NGO (ang. non-government organization)

W Warszawie zarejestrowanych jest ponad 10 tysięcy organizacji pozarządowych. Specjalizują się one w sporcie, kulturze, edukacji i pomocy społecznej. Ich działania skierowane są nie tylko do osób, które mieszkają w stolicy, ale często także do osób przyjezdnych.

► Czym zajmują się organizacje?

NGO kojarzone są głównie z działalnością dobroczynną, zbiórkami datków lub możliwością przekazania 1,5% z naszych podatków.

Tymczasem pole ich aktywności jest bardzo szerokie, m.in.:

- prowadzą jadłodajnie, noclegownie, schroniska dla osób w kryzysie bezdomności, domy samopomocy, teatry, galerie, wydawnictwa,

miejsca aktywności lokalnej, uniwersytety trzeciego wieku, zajęcia dla seniorów i świetlice środowiskowe;

- organizują festiwale, konkursy, wydarzenia artystyczne, pikniki rodzinne, zawody sportowe, spływy kajakowe, olimpiady młodzieży, wyjazdy wakacyjne oraz zajęcia dla dzieci spędzających lato i zimę w mieście;
- zajmują się ochroną zabytków, wspieraniem działań sąsiedzkich, działalnością ekologiczną oraz ochroną zwierząt;
- prowadzą punkty, które zapewniają nieodpłatną pomoc prawną dla osób mieszkających w Warszawie, przychodnie lekarskie dla osób ubogich i w kryzysie bezdomności.

Organizacjami pozarządowymi są również ochotnicze straże pożarne oraz parafie.

► Szukasz informacji?

Skorzystaj z wyszukiwarek w bazach NGO: bazy.ngo.pl.

Chcesz sprawdzić, czy dana organizacja realizuje zadania m.st. Warszawy i jest dofinansowywana przez Urząd m.st. Warszawy? Przeszukaj Internetową księgę dotacji, dostępną na stronie: um.warszawa.pl/waw/ngo.

► Własna organizacja

Kiedy prowadzisz własną organizację pozarządową, otrzymujesz możliwość korzystania z wielu uprawnień, których nie ma grupa nieformalna lub komitet społeczny. Jako NGO można korzystać ze środków publicznych, otrzymywać darowizny, zatrudniać pracowników, współpracować z wolontariuszami, ubiegać się o 1,5% podatku (po uzyskaniu statusu organizacji pożytku publicznego) i zwolnienie z płacenia podatku dochodowego.

► Organizacje jako partner dla urzędu

Trzeci sektor jest ważnym partnerem dla Urzędu m.st. Warszawy. Prezydent m.st. Warszawy już w 2005 roku powołał swojego Pełnomocnika ds. współpracy z organizacjami pozarządowymi. Prężnie działają też komisje dialogu społecznego i Warszawska Rada Działalności Pożytku Publicznego. W ramach współpracy finansowej z organizacjami pozarządowymi urząd powierza bądź wspiera realizację zadań publicznych poprzez udzielenie organizacjom pozarządowym dotacji na finansowanie ich zadań.

5 SZUKAM INFORMACJI

Chcesz wiedzieć więcej na jakiś konkretny temat?
Tu znajdziesz wszystkie praktyczne informacje.

> Strony internetowe	44
> Sesje rad dzielnic i Rady m.st. Warszawy	47
> Wydział Obsługi Mieszkańców (WOM)	48
> Informacja publiczna	50
> Miejskie statystyki, badania i dane	51
> Mapy	51

Strony internetowe

Lista najważniejszych stron internetowych dla osób, które mieszkają w Warszawie z praktycznymi informacjami.

► Dla każdego

Lubisz żyć aktywnie? Chcesz wiedzieć, gdzie uprawiać sporty, który spektakl zobaczyć, co daje Karta warszawiaka/warszawianki, jak bezpiecznie jeździć na rowerze i co warto zobaczyć w Warszawie? Sprawdź:

- > um.warszawa.pl
- > sport.um.warszawa.pl
- > kultura.um.warszawa.pl
- > um.warszawa.pl/waw/rowery
- > warsawtour.pl
- > karta.um.warszawa.pl
- > um.warszawa.pl/waw/konsument

► Dla miłośników zieleni

Chcesz zaangażować się w działania związane z zielenią miejską? Skontaktuj się z Zarządem Zieleni m.st. Warszawy, który sprawuje opiekę nad warszawskimi terenami zielonymi oraz wodami:

- > zzw.waw.pl
- > bujnawarszawa.pl
- > eko.um.warszawa.pl

► Dla juniorek, juniorów, rodziców, senierek i seniorów

Gdzie znajdziesz informacje pomocne gdy jesteś w ciąży, czy jaką szkołę wybrać. Jak zostać młodzieżową radną i młodzieżowym radnym? I czy w wieku 80 lat można pójść na studia?

- > wsparcie.um.warszawa.pl
- > edukacja.um.warszawa.pl
- > fb.com/MlodaWarszawa
- > wsparcie.um.warszawa.pl/seniorzy

► Dla osób z niepełnosprawnościami

Jakie wsparcie jest oferowane osobom z niepełnosprawnościami?
Jak mogę im pomóc?

Szukaj na:

- > wsparcie.um.warszawa.pl
- > wsparcie.um.warszawa.pl/osoby-z-niepelnosprawnosciami

► Dla cudzoziemek i cudzoziemców

Pamiętaj, że pomocą służy ci też Branżowa Komisja Dialogu Społecznego ds. Cudzoziemców i Komisja Dialogu Społecznego ds. Równego Traktowania.

Jak znaleźć pomoc i wsparcie? Co daje mi prawo antydyskryminacyjne?

Sprawdź:

- > europa-swiat.um.warszawa.pl
- > <https://wcp.pl/nasze-uslugi/cudzoziemcy>
- > centrumwielokulturowe.waw.pl
- > um.warszawa.pl/waw/ngo

► Dla przedsiębiorstw

W Centrum Przedsiębiorczości Smolna znajdziesz wszystko, co potrzebujesz wiedzieć o działalności gospodarczej, inkubatorach i szkoleniach:

- > biznes.um.warszawa.pl
- > cktargowa.pl
- > epuap.gov.pl/wps/portal

► Dla artystek i artystów

Robisz wystawę i chcesz zaprosić na nią osoby, które mieszkają w Warszawie? A może pracujesz nad długofalowym projektem i przydałoby ci się stypendium? Sprawdź:

- > kultura.um.warszawa.pl
- > stypendia.um.warszawa.pl

► Dla organizacji pozarządowych

Prowadzisz fundację lub stowarzyszenie i nie pamiętasz, do kiedy musisz złożyć sprawozdanie merytoryczne do ministerstwa? A może dopiero chcesz założyć swoją organizację? Informacji szukaj na:

- > ngo.um.warszawa.pl
- > fb.com/Konkurs.S3KTOR
- > ngo.pl > warszawa.ngo.pl

Pamiętaj, że pomocą służy ci też Pełnomocnik Prezydenta ds. współpracy z organizacjami pozarządowymi.

► Dla aktywistek i aktywistów

Chcesz coś zrobić dla swojego osiedla, ale nie wiesz jak? Oto zestaw najbardziej przydatnych narzędzi:

Miejsca aktywności lokalnej, inicjatywa lokalna

> um.warszawa.pl/waw/sasiedzka

Spółdzielnia

> spoldzielnia.waw.pl

Budżet obywatelski

> bo.um.warszawa.pl

Konsultacje społeczne

> konsultacje.um.warszawa.pl

Interesuje cię, jak będzie wyglądała Warszawa w przyszłości?
Zapoznaj się z dokumentami:

Strategia rozwoju m.st. Warszawy do 2030 roku

> um.warszawa.pl/waw/strategia

Sesje rad dzielnic i Rady m.st. Warszawy

Sesje rad poszczególnych dzielnic i sesje Rady m.st. Warszawy to spotkania, na których omawiane są sprawy lokalne i ogólnomiejskie oraz podejmowane są najważniejsze decyzje.

Są one otwarte dla mieszkanki i mieszkańców Warszawy. Odbywają się co najmniej raz na kwartał. Jeśli chcesz wziąć udział w takiej sesji, możesz przyjść i posłuchać. Możesz też w wyznaczonym momencie zabrać głos.

Terminy i planowane tematy do omówienia w czasie sesji znajdziesz na stronie swojego urzędu dzielnicy, w zakładce dotyczącej rady dzielnicy, lub w dzielnicowym Wydziale Obsługi Mieszkańców. Sesje niektórych rad dzielnic dostępne są także w formie transmisji internetowych oraz transmisji audio.

Nagrania z minionych sesji i sprawozdania z przebiegu tych spotkań dostępne są na stronie internetowej rady: um.warszawa.pl/waw/radawarszawy oraz na stronach urzędów dzielnic.

► Dyżury radnych

Radne i radni mają obowiązek pełnienia dyżurów, w czasie których spotykają się z mieszkankami i mieszkańcami. Jeśli chcesz zainteresować władze dzielnicy jakimś tematem lub problemem, zgłoś się najpierw do radnej lub radnego. Skontaktuj się bezpośrednio i umów na konkretny termin.

Informacje na temat dyżurów oraz kontakty znajdują się na stronach internetowych dzielnic i na stronie Rady m.st. Warszawy: um.warszawa.pl/waw/radawarszawy.

Wydział Obsługi Mieszkańców (WOM)

WOM-y działają we wszystkich urzędach dzielnic. Czynne są w poniedziałki w godz. 8.00–18.00, od wtorku do piątku w godz. 8.00–16.00.

Na wizytę możesz umówić się przez Internet na stronie: rezervacje.um.warszawa.pl lub po prostu przyjść i pobrać numerek w biletomacie w urzędzie dzielnicy.

► Adresy WOM-ów w urzędach dzielnic:

Bemowo

bemowo.um.warszawa.pl ul. Powstańców Śląskich 70,
tel. 22 443 76 44

Białołęka

bialoleka.um.warszawa.pl ul. Modlińska 197,
tel. 22 443 84 00

Bielany

bielany.um.warszawa.pl ul. S. Żeromskiego 29,
tel. 22 443 47 00

Mokotów

mokotow.um.warszawa.pl ul. Rakowiecka 25/27,
tel. 22 443 65 00

Ochota

ochota.um.warszawa.pl ul. Grójecka 17a,
tel. 22 578 35 00

Praga-Południe

pragapld.um.warszawa.pl ul. Grochowska 274,
tel. 22 443 51 57

Praga-Północ

pragapn.um.warszawa.pl ul. ks. I. Kłopotowskiego 15,
tel. 22 443 79 00

Rembertów

rembertow.um.warszawa.pl al. gen. A. Chruściela „Montera” 28,
tel. 22 443 38 89

Śródmieście

srodmiescie.um.warszawa.pl ul. Nowogrodzka 43,
tel. 22 443 91 00, 22 443 91 07

Targówek

targowek.um.warszawa.pl ul. L. Kondratowicza 20,
tel. 22 443 87 27

Ursus

ursus.um.warszawa.pl pl. Czerwca 1976 r. 1
tel. 22 443 60 00

Ursynów

ursynow.um.warszawa.pl al. Komisji Edukacji Narodowej 61,
tel. 22 443 71 00, 22 443 72 00

Wawer

wawer.um.warszawa.pl ul. Żegańska 1,
tel. 22 443 70 00

Wesoła

wesola.um.warszawa.pl ul. 1 Praskiego Pułku 33,
tel. 22 443 40 00

Wilanów

wilanow.um.warszawa.pl ul. F. Klimczaka 2,
tel. 22 443 50 69

Włochy

wlochy.um.warszawa.pl al. Krakowska 257,
tel. 22 443 44 44

Wola

wola.um.warszawa.pl al. Solidarności 90,
tel. 22 443 58 00

Żoliborz

zoliborz.um.warszawa.pl ul. J. Słowackiego 6/8,
tel. 22 443 90 00

Informacja publiczna

Każdy ma dostęp do informacji o zasadach i funkcjonowaniu instytucji publicznych.

Kto może poprosić o informację? Każdy, niezależnie od wieku.

Ile potrzeba osób? Wystarczy jedna.

Ile czasu trwa wydanie informacji? 14 dni, przy skomplikowanych zapytaniach do dwóch miesięcy.

► Co to takiego?

Informacja publiczna to komunikaty, które urzędy mają obowiązek publikować w Biuletynie Informacji Publicznej (BIP) oraz w Centralnym Repozytorium Informacji Publicznej (CRIP). Jednak nie wszystkie dane są udostępniane w tych serwisach. Jeśli interesuje cię jakaś konkretna informacja, złóż do urzędu wniosek o jej udostępnienie. Możesz to zrobić ustnie lub pisemnie. Dostęp do informacji jest bezpłatny, z wyjątkiem sytuacji, gdy pojawią się dodatkowe uzasadnione koszty. Zostaniesz o nich poinformowany w ciągu 14 dni od złożenia zapytania. We wniosku nie musisz podawać szczegółowych danych o sobie ani argumentować swojej prośby.

► Czego mogę się dowiedzieć?

Możesz dowiedzieć się m.in. o przetargach, zatrudnianiu pracowników, realizowanych umowach oraz zarządzeniach podjętych przez instytucję.

► Krok po kroku

1. Napisz wniosek o udostępnienie informacji publicznej. Dla ułatwienia możesz skorzystać z formularza wniosku, który znajdziesz na stronie warszawa19115.pl
2. Złóż wniosek osobiście lub wyślij zwykłą pocztą, mailem lub za pomocą elektronicznej skrzynki podawczej.
3. Odpowiedź otrzymasz w ciągu 14 dni. W uzasadnionych przypadkach – maksymalnie w ciągu dwóch miesięcy.

Urzędy i instytucje publiczne funkcjonują dla mieszkank i mieszkańców, dlatego każdy ma prawo do informacji na temat ich działania.

Miejskie statystyki, badania i dane

Dostęp do informacji i otwartość danych miejskich pozwolą ci przejrzeć Warszawę na wylot i lepiej ją zrozumieć.

► Warszawa w liczbach

To zbiór najważniejszych danych statystycznych, np. liczba osób, które mieszkają w Warszawie. Na stronie znajdują się także wyniki badań opinii publicznej na tematy związane z miastem.

um.warszawa.pl/waw/warszawa-w-liczbach

► Cyfrowa Biblioteka

Wszystkie publikacje finansowane lub współfinansowane przez Urząd m.st. Warszawy – możesz pobrać za darmo na stronie:

cyfrowabiblioteka.um.warszawa.pl.

Informacje o terenie

Tereny publiczne to miejsca o różnym charakterze, które są dostępne dla wszystkich.

► Mapy

Znajdziesz tu m.in.

- mapę własności gruntów Warszawy, dzięki której dowiesz się, do kogo należy dany teren lub kto nim zarządza;
- mapę miejskich nieruchomości na sprzedaż wynajem;
- mapę miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego;
- mapę cen lokali;
- mapę ścieżek rowerowych.

> mapa.um.warszawa.pl

> architektura.um.warszawa.pl/plany-miejscowe

Indeks haseł**B**

Budżet obywatelski	s. 14
Zgłaszam projekt	s. 14
Głosuję	s. 15

D

Dzielnice	s. 7
Sesje rad dzielnic	s. 51
Urzędy dzielnic	s. 7

I

Informacja publiczna	s. 52
Inicjatywa lokalna	s. 31
Inicjatywa uchwałodawcza	s. 23

K

Konsultacje społeczne	s. 17
Biorę udział	s. 17
Składam wniosek	s. 19
Kto jest kim w mieście?	s. 7
Dzielnice i urzędy dzielnic	s. 7
Rada m.st. Warszawy	s. 7

M

Mapa Warszawy	s. 53
Miejsce Aktywności Lokalnej (MAL)	s. 28
Miejskie Centrum Kontaktu Warszawa 19115	s. 10
Miejskie statystyki, badania i dane	s. 53
Cyfrowa Biblioteka	s. 53
Warszawa w liczbach	s. 53
Mieszkam w Warszawie – jakie mam prawa	s. 6
Osoba płacąca podatki w Warszawie	s. 6
Osoba ze stałym lub czasowym meldunkiem w Warszawie	s. 6

O

Organizacje pozarządowe (NGO)	s. 41
Warszawskie NGO	s. 41

P

Partnerstwa lokalne	s. 39
Petycje	s. 24
Prezydent m.st. Warszawy	s. 8

R

Rada m.st. Warszawy	s. 8
Sesje Rady m.st. Warszawy	s. 51
Zadania Rady m.st. Warszawy	s. 8
Rady osiedli	s. 38
Referendum lokalne	s. 21

S

Sesje Rady m.st. Warszawy	s. 51
Sesje rad dzielnic	s. 51
Dyżury radnych	s. 51
Skargi	s. 24
Społeczne ciała doradcze	s. 39
Młodzieżowe rady	s. 40
Rady seniorów	s. 40
Spółdzielnia	s. 29
Strony internetowe	s. 47

T

Tereny publiczne	s. 53
Ewidencja gruntów i budynków	s. 53
Mapy	s. 53

W

Wnioski	s. 24
Wolontariat	s. 33
Wydział Obsługi Mieszkańców (WOM)	s. 49
Adresy WOM-ów	s. 49

Warszawa